

Linija #003: Štrajk za pravo na štrajk u FIAT-u // Opljačkani Brodotrogir // Sloboda Pablu Hasélu!

U ODBRANU PRAVA NA ŠTRAJK

Štrajk zaposlenih u fabrici FIAT plastik otpočeo je, u suštini, zbog odbrane samog prava na štrajk. Podsetimo, posle prošlogodišnjih protesta zaposlenih u ovoj fabrici, rukovodstvo je ponudilo protivzakonit kolektivni ugovor po kome je radnice i radnici trebalo da se odreknu prava na štrajk. Pošto je taj predlog odbijen, rukovodstvo i vlasnici su odgovorili jednostranom izmenom Pravilnika o radu, kao i smanjenjem plata. Zaposleni su zatim otpočeli sa jednočasovnim štrajkovima upozorenja koji nisu urodili plodom, pa je 18. februara počeo štrajk u kome učestvuju 90 odsto zaposlenih.

Kako je tada navedeno, ovo je jedinstveni štrajk u kome i šefovi učestvuju, a sve zbog arogantnog stava poslovođstva i vlasnika da na sve radničke zahteve odgovaraju pritiscima i smanjenjem prava i zarada. Štrajk je uticao i na centralnu FIAT fabricu koja je morala da zaustavlja i usporava proizvodnju zbog nedostatka delova iz FIAT plastik. Uprkos tome, predstavnici kapitala nastavljaju sa svojim izbegavanjem ispunjenja zahteva.

Iako ovaj štrajk ima podršku centrala velikih sindikata, za sada nema štrajkova solidarnosti, kako u samom Kragujevcu i okolnim fabrikama

iz sistema Fiat Krajsler Srbija (FCS), tako ni u ostalim sredinama. Radnice i radnici Fiat plastik bore se za svoje, ali i opšte pravo na štrajk, jer nema sumnje u to da bi se predsedan sa antiradničkim i protivzakonitim Kolektivnom ugovorom vremenom proširio i na ostale fabrike, prvenstveno u okviru sistema FCS, ali moguće i drugima.

Zato pozivamo na aktivnije oblike solidarnosti, pre svega one koji za to imaju mogućnosti, infrastrukturu, pa i plate, a to su sindikalna rukovodstva. Borbe se zaoštavaju, zato treba težiti pokazivanju što većeg stepena jedinstva u borbi.

PROSVJED U BRODOTROGIRU

Ovog je februara završena još jedna tranzicijska priča, kao i u sličnim slučajevima, tragično po radnike. Radnici Brodotrogira, nekad uglednog brodogradilišta, organizirali su prosvjed nakon što više od 7 mjeseci nisu primili plaće. I ovog puta sve se odvijalo po već klasičnom scenariju: nekada uspješno brodogradilište u kojem je radilo preko 1200 radnika u procesu privatizacije preuzima Danko Končar, privredni kriminalac još iz doba Jugoslavije, vlasnik nekoliko rudnika u Južnoafričkoj Republici i veliki kulturni mecena u Hrvatskoj. Poznat već po svojem destruktivnom efektu na pulsko brodogradilište Uljanik, koje je uz njegove poslovne ideje te korupciju uprave i lokalnih vlasti lani ugašeno, Končar nastavlja svoj razarateljski pohod i u Trogiru.

U proces privatizacije Brodotrogira kreće se 2013. za vladavine "lijevih" socijaldemokrata, uz blagoslov aktualnog predsjednika RH, a tada

premijera Zorana Milanovića. Država se obavezuje na potporu u restrukturaciji u trajanju od pet godina. Kao prvi veliki projekt tog procesa 2014. Končar otvara luksuznu marinu, a na tom otvaranju tadašnji premijer demonstrira svoje recitatorske talente. Istekom državnih potpora 2018. počinje polagano rastakanje škvera. Osniva se niz malih tvrtki specijaliziranih za pojedine segmente proizvodnje, iz kojih se uzima novac; broj radnika se rapidno smanjuje i brodogradilište ne uspijeva isporučiti naručene brodove zbog čega pada u sve veće dugove. Plan je jasan: obezvređiti privredni subjekt, dovesti ga do bankrota i na atraktivnom zemljištu onda graditi luksuzne turističke sadržaje.

Trogirski radnici u krajnjem očaju protestiraju, traže isplatu zarađenih plaća do kraja februara i najavljuju obraćanje vladi, a ako bude trebalo i Europskoj komisiji. Nažalost i vlada i Europska komisija sukreatori su ove propasti; prva šurovanjem s osuđenim kriminalcem koji godinama već uništava nekad veliki proizvodni pogon, druga donošenjem regulativa o sprečavanju narušavanja tržišnih interesa čime se ograničavaju direktne državne potpore brodogradilištima. Podupiremo borbu radnika u traženju njihovih plaća, ali umjesto polaganja nade u službene institucije, više šanse za opstanak imaju radničkim samoorganiziranjem i ako treba preuzimanjem i vlastitim kretanjem u proizvodnju.

PABLO HASÉL

Deseci tisuća ljudi već tjednima prosvjeduju po gradovima Katalonije i Španjolske. Policija je uhapsila i prebila na stotine ljudi, uključujući i novinare, a jednoj je djevojci izbila oko brutalnim nasiljem. Sve to posljedica je okrutne represije protiv pokreta koji je stao u obranu Pabla Haséla. Tko je Pablo? On je katalonski narodni umjetnik, reper i pisac koji je trenutno u španjolskom zatvoru. Njegov "zločin" je "vrijeđanje kralja, španjolske vojske i policije",

te "uništavanje imovine" jer je srušio štand jedne katalonske nacističke organizacije.

Njegov progon je pokušaj španjolske države da od njega napravi primjer i zastraši svaku sistemsku opoziciju, osobito u Kataloniji nad kojom je izgubila kontrolu. Ovo brutalno izživljavanje policije nad demokratskim pokretom odvijalo se svega nekoliko dana nakon izbora u Kataloniji u kojoj su snage koje se zalažu za ravnopravnost na iberском poluotoku i katalonsko samoodređenje uvjerljivo pobijedile. Španjolska država nalazi se pred velikim izazovom. Monarhijski sistem i čvrsto "nacionalno jedinstvo" Španjolske ostavštine su fašističkog režima Francisca Franca koji nikada nije sasvim ukinut.

I Pablo Hasél i katalonski pokret upravo tu ostavštinu ugrožavaju. Zato se Pablo nedavno pridružio stotinama katalonskih, baskijskih i antifašističkih aktivista koje kao političke zatvorenike trenutno u zatvorima drži španjolska država. Pablova priča pritom je posebno zanimljiva. On je potomak frankističke obitelji, koja je desetljećima profitirala od progona Katalonaca i antifašista. U očima španjolske države i ostataka njezinih fašističkih elemenata, on je izdajica.

Pablova hrabra obrana ne samo demokratskih i narodnih prava, nego i čvrsti antifašistički i revolucionarni stav donijeli su mu ogromne probleme sa represivnim sustavom. Ali i izazvali divljenje kod tisuća mladih ljudi koji žele stvarnu promjenu na iberском poluotoku.

★ 3. marta 2021.